

**Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata  
allanngortinneranik Inatsisartut inatsisaat nr. x, xx. xxx 2020-meersoq**  
*Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq*

**pillugu**

**Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap**

**siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut**

**ISUMALIUTISSIISUTAA**

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:  
Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut, siulittaasoq  
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia  
Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut  
Inatsisartunut ilaasortaq Malene V. Rasmussen, Demokraatit  
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit  
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattooq, Partii Naleraq  
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai

UKA 2020-imi ulloq 6. oktober siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

**Siunnersuutip imarisaa siunertaalu**

*§ 39 a-p atuuffissaannik killissaliineq*

Inatsimmi § 39 a-mi nunani allani aalajangersimasuni soraarnerussutisianut aaqqissuussinernit soraarnerussutisianut tunniunneqartunut maleruagassiisoqarpoq. Aalajangersagaq malillugu soraarnerussutisianut aaqqissuussinermut akiliutit akileraarutini ilanngaatigineqarsinnaanerit imaluunniit ilanngunneqanngissinnaanerit uppernarsarneqarpat, soraarnerussutisianik tunnius-sinerit akileraaruserneqartussaangillat. Aalajangersakkami atuuttumi Finanstilsynip akuersis-suteqarneratigut ilaatinneqarput aningaaseriviit Danmarkip Kalaallillu Nunaata avataani angerlarsimaffeqartut. Tamanna naapertuutissanngilaq, tassami Danmarkimit pissarsiarine-qartartut akerlianik nunanit pingajuusunit paasissutissanik tamakkiisunik Kalaallit Nunaat tigusaqanngitsoorsinnaasarmat. Siunnersuutikkut aalajangersagaq sukateriffigineqarpoq, taa-maaliornikkut soraarnerussutisiaqalernissamut sillimmasiisarfiit Danmarkimi angerlarsimaffe-qartussanngorlugit.

Inuit Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaataasut, nunani allani soraarnerus-sutisianut aaqqissuussisimasinnaapput. Tamanna assersuutigalugu pineqartup nunani allani piffissami aalajangersimasumi najugaqarsimanera sulisimaneralu pissutigalugit pisinnaavoq.

Inuit taakku soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut (Kalaallit Nunaata Danmark-imiluunniit avataani) aningaasarsianit akileraaruserneqartunik akiliuteqarnerat pisimappat, § 39 a-p allanngortinneqarneratigut aaqqissuussinernit taakkunanga tunniussinerit marloqiusamik akileraaruserneqassapput. Pisut ikittuinnaat tamatuminnga atuuffiusussatut naatsorsuutigineqartut iliuuseqarfigineqarnissaannut siunnersuummi § 39 d-mi siunnersuutigineqarpoq soraarnerussutisianik tunniussinerit illugiimmik pisoqarnissaanut tunngaviusoq malillugu akileraaruserneqartarnissaannik akuersissuteqarnissamut akileraartarnermut ingerlatsivik piginnaatinneqassasoq, taamaaliornikkut akiliutit akileraarutini ilanngaatigineqarsinnaanerat ilanngunneqanngissinnaaneralluunniit atorlugu akiliutigineqarsimappata tunniussinerit aatsaat akileraaruserneqartassallutik.

*Soraarnerussutisianut aaqqissuussinernut § 44 malillugu pigisanit nalilinnit pissarsianik akileraarusiinermi ilaatinneqartunut erseqqissaaneq*

Soraarnerussutisianut aaqqissuussinernit aningaasanik akileraarusigaasunik akiliiffigineqarsimasunik tunniussinerit § 39 a, imm. 1-imi aamma 2-mi imaluunniit § 39 c-mi piumasaqaatinik malinnikkunik Kalaallit Nunaanni akileraarusigaassanngillat. § 39 c maleruagassavoq immikkut ittoq, soraarnerussutisianut aaqqissuussinernut Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisianut ingerlatseqatigiiffimmit Danmarkimi ingerlatseqatigiiffimmut taamanikkut tunniunneqartunut, tunngassuteqartoq. Taamaattumik maleruagassap atuuffissai annikitsuaraapput.

§ 39 a malillugu soraarnerussutisiaqalernissamut ukiorititani tunniussinerit akileraaruserneqannginnissaannut, soraarnerussutisianut aaqqissuussinernit aallaaviatigut inuuneq tamaat ingerlaavartumik tunniunneqartartussanik imaqqassapput. Soraarnerussutisianik tunniussinerit § 39 a-mi atugassarititaasunik unioqquitsineruppata, tunniussinerit aallaaviatigut tiguisumut akileraarutaasussanngussapput. Taamatut pisoqarnerani taamaalilluni marloriaammik akileraarusiineq pilertussaavoq, tassami aaqqissuussinermut akiliutit taamanikkut aamma akileraaruserneqarmata. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq, aaqqissuussinermut piffissanngornerani soraarnerussutisianik tunniussinerit naafferartumik imaluunniit ataatsikkut soraarnerussutisiatut tunniunneqassasut, aalajangiisoqarsimappat.

Tunniussinissaq pillugu aalajangiisoqarsimappat, kingusinnerusukkut soraarnerussutisianut atugassarititaasunik allanngortitsinerup kingunerisaanik aaqqissuussineq § 46, imm. 1-2 malillugit atorunnaarsimasutut isigineqarsinnaavoq. Tamanna 10 procentimik akitsuusiisussanngortitsisinnaavoq.

Maleruagassat imminnut ataqatigiinnerat, aningaasanik akileraarusigaasunik, soraarnerussutisianik akileraarusiisarnermut maannakkut maleruagassat atuutilerfiat, 2017 sioqqullugu pilersinneqarsimasunik atuilluni soraarnerussutisianut aaqqissuussinernut unammilligassaqalersitsisinnaavoq. Innuttaasut taamatut pisoqarnerani maleruagassanut atuutilertussanut naleqqussarnissamut killilimmik piffissaqarsimapput.

Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq ikaarsaarnermi aaqqissuussinermik atuutsitsisoqalissa-soq. § 45, imm. 4-p siunnersuutigineqartup atuutilernerani, aningaasat akileraarusigaasut atorlugit soraarnerussutisianut aaqqissuussinernit aalajangersimasunit nuussisoqarsinnaavoq, tassani § 39 a-p imarisaannik unioqquitsinerusussamik piffissanngornerani tunniussinerit sioqqutsisumik aalajangersarneqarsimassallutik. Nuussineq akileraartarnermut ingerlatsivimmit akuerineqarsimassaaq.

#### *Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata appartinneqarnera*

2020-mut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu 2020-mi ukiumi isertitaqarfiusumi atuutilersumik ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, 2020-mi aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussamik ilanngussinikkut, 25 procentimut appartinneqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa annertussusiata aningaasanut inatsimmi ukiumi ataatsimi atuuttussanngortinneqarnera qaangerlugu atuunnissaa inatsisissatut siunnersuut aqqutigalugu inatsisikkut aalajangersarneqarpoq.

#### **Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera**

Siunnersuummi soraarnerussutisianik akileraarusiisarnermut maleruagassanik iluarsinermut tunngasut siullermeerinninnermi tapersorsorluarneqarput.

Siunnersuutip ilaa ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata appartinneqarneranut tunngasoq naalakkersuisooqatigiinnit taperserneqarpoq. Akerlianilli ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata appartinneqarnissaa Inuit Ataqaqatigiinnit aamma Atassummit taperserneqanngilaq. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata appartinneqarnissaanut periuseq siunnersuutigineqartoq Partii Naleqqamit aamma taperserneqanngilaq, tassa appartitsineq taamaattoq iluarsaaqqinnerup annertunerup ilaatut pisariaqartutut isigineqarmat, tamatumalu peqatigisaanik taamaaliornikkut ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata 15 %-imut apparteqqinneqarsinnaanera periarfissikkuma-neqarmat.

#### **Tusarniaanermut akissutit**

Siunnersuut piffissami 2020-mi 7. maajimit 12. juunimut tusarniaassutigineqarpoq. Tusarniaaffigineqartut siunnersuummut oqaaseqaataat tigueqartut Naalakkersuisunit issuaavigineqarlutillu taakkununga oqaaseqaatit allanneqarput. Naalakkersuisut oqaaseqaataat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tigueqarput ataatsimiititaliarlu taakkununga allanik oqaaseqaattissaqanngilaq.

#### **Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera**

Siunnersuummi soraarnerussutisianik akileraarusiisarnermut maleruagassanik pisariaqartumik iluarsinermut tunngasut tapersorsorluarneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Allannguutit siunnersuutigineqartut ilaat akuersissutitut aalajangersakkatut ilusililerneqarnissaat Naalakkersuisunit pisariaqartinneqarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq,

tamatumani soraarnerussutiatut tunniunneqartut akileraaruserneqassanersut akileraartarnermut ingerlatsivimmit suliamit suliamut naliliiiffigineqarlutillu aalajangiiffigineqartassallutik. Tamanna paasissutissiissutigineqartut malillugit pisariaqarsimavoq taamatut naliliinissamut kinaassusersiunngitsumik tunngavissarititaasunik ilusilersuinissamut periarfissaqanngimmat. Innuttaasut piffissap ingerlanerani assigiimmik pineqarnissaat qulakkeerneqarsinnaaqqullugu taamatut suliamit suliamut aaqqiissuteqartarneq periutsinik nalunaarsuinissap aammalu ilisimasat allaffeqarfimmi pigiinnarneqarnissaasa eqqumaffigineqarnissaannik annertuumik pisariaqartitsissasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tassunga atatillugu maleruagassat taakku akileraartarnermut ingerlatsivimmit, aningaaserivinnit soraarnerussutisianullu sullissivinnit minnerunngitsumillu innuttaasunit aquneqarsinnaanersut Naalakkersuisunit ingerlaavartumik nalilerneqartassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Maleruagassalli taakku atuuffissaasa ikittuinnaanissaannik Naalakkersuisut paasissutissiinerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannik – oqaasertaliussakkut – 30 %-imit 25 %-imut appartitsinerup inatsisinnngortinneqarnissaannik siunnersuummut tunngatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, tamatumunnga tunngaviusoq tassaasoq, tassuunakkut siuariartormik pilersitsiumalluni, Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortut pitsaanerusumik atugassaqarnissaannik naalakkersuinikkut kissaateqarneq. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata 5 %-imik apparnera iluanaarutissat ikileriarnerat eqqaassanngikkaanni qanoq sinniuteqassanersoq ataatsimiititaliamit naliliiiffigiuminaappoq. Taamaattumillu appaanerup sunniutai nakkutiginiarneqarnersut – taamaassappallu tamanna qanoq ingerlanneqassanersoq – Naalakkersuisunit tusassallugu ataatsimiititaliamit soqutigineqarpoq.

### **Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai**

Siunnersuutip piviusunnngortinneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannik appaaneq pillugu Naalakkersuisut oqaatigaat 2020-mi ukioq isertitaqarfiusoq aallarnerfigalugu ilanngullugulu ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannit iluanaarutit ikilinerannik ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata appartinneqarnera malitseqassasoq naatsorsuutigineqartoq. 2020-mut ukiumut isertitaqarfiusumut tunngatillugu nunatta karsiata kommunillu iluanaarutinit annaasassaat 29 mio. kr.-inut 25 mio. kr.-inullu, katillugit 54 mio. kr.-inut missingerneqarput – kisitsisit nalorninarpoqarput.

Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannit iluanaarutaasa ilaat, akti-aateqarluni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuneersuusarput. Taakkua akileraarutineersuunerat imaluunniit agguagarsiassaneersuunerat apeqqutaanani, ingerlatseqatigiiffiit taakkua sinneqartoorutimik ilaannik nunatta karsianut annertunerpaatigut taamaaginnartunik pissarsiaqartitsisartut tunngavigineqarpoq. Taamaattumik naatsorsuinermi ingerlatseqatigiiffiit taakkua ilaatinneqanngillat. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannit iluanaarutit nunatta karsianut kommuninullu agguarneqartarneranni periaaseq pissutigalugu, kommunit iluanaarutit

appariarnerisa ilaat annertuut nammattussaavaat. Kommunini nalimmassaaneq, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannit pissarsianillu akileraarutinit iluanaarutit kommunit akornanni agguarneqartarnerannik tunngavigineqartoq, kommunimi sorlermi ingerlatseqatigiiffiit akileraartussaaitaanersut imaluunniit qullersaqarfeqarnerisut, iluanaarutitigut pingaaruteqannginneranik malitseqarpoq. Kommunini nalimmassaanerup malitsigisaanik ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, innuttaasut amerlassusaat aamma pilersuinissamut nammagassat tunngavigalugit kommunit akornanni agguarneqartarput.

### **Ataatsimiititaliap inassuteqaatai**

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiit Partii Naleqqallu ilaasortaataat ikinneruteqarlutik ima oqaaseqaateqarumapput:

*“Innuttaasut ulluinnarni inuuniarnikkut angummannialeruttoffianni, innuttaasullu akornanni atukkatigut naligiinnginnerup aatsaat taamak annertutigileralluinnarnerani; innuttaasut angummanniareeqisut kaasarfiiniit aallerluni peqareersut pinikkaluttuinnarissaat isumaqatiginngilarput. Taamaammallu inatsisissatut siunnersuut akerleraarput.”*

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut **akuerineqassasoq** Aningaasaqarnemut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut Siumup Demokratillu ilaasortaataasa inassutigaat**.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut **itigartinneqassasoq** Aningaasaqarnemut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami **ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiit Partii Naleqqallu ilaasortaataasa inassutigaat**.

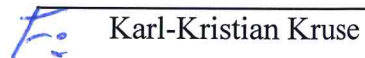
Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.



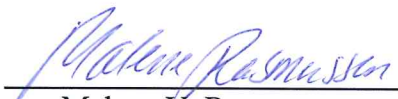
Hermann Berthelsen  
Siulittaasoq



Múte Bourup Egede  
Siulittaasup tullia



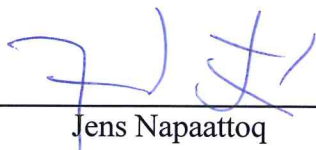
Karl-Kristian Kruse



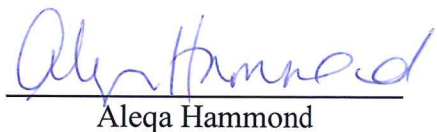
Malene V. Rasmussen



Peter Olsen



Jens Napaattoq



Aleqa Hammond